

Ki szedi le és ki viszi haza? Avagy Európa élelmiszeripari ellátási lánc

A világvárvány rávilágított az Európai Unió élelmezés-biztonságának törékenységre is. Az európai közös agrárpolitikával kapcsolatos kiadások drasztikus csökkentése tovább növelhetné ezt a kockázatot

A gazdaságélénkítő számos intézkedésen túlmenően, a helyi piacok támogatásának egyik fontos elemeként a legtöbb tagállam arra [buzdította](#) lakosait, hogy a külföldi termékek vásárlásával szemben, részesítsék előnyben a helyi termékek fogyasztását. Ezzel párhuzamosan, több bevásárlóközpont is igyekszik elsősorban helyi termelőkötől beszerezni az árucikkeit, ez különösen szembetűnő az [élelmiszer üzletláncok](#) esetében.

Csak hogy egyelőre úgy tűnik, hogy a spanyol, német, olasz vagy francia mezőgazdaság működésképtelennek bizonyul a kelet-európai tagállamok idénymunkásai nélkül. A világvárvány terjedésének megakadályozása érdekében hozott intézkedések miatt a mezőgazdaságban dolgozó több százezer kelet-európai munkás visszatért országába. Az így keletkezett munkaerőhiány pótlása nem bizonyul egyszerűnek a nyugati tagállamokban. Egyes [források](#) szerint jelenleg Franciaországban kettőszázezer, míg Németországban háromszázezer munkásra van szükség ahhoz, hogy a helyben megtermelt zöldségeket és gyümölcsöket be tudják takarítani, és így a helyi lakosság szükséges élelmiszerellátását biztosítani tudják.

Annak ellenére, hogy a turizmus és vendéglátóiparban beállt változások miatt több ezer nyugat-európai vált munkanélkülivé, úgy tűnik, hogy a munkaerőpiaci kereslet-kínálat ezen a ponton nem találkozik. Az agráripari munkáltatók úgy [vélik](#), hogy a helyi munkaerő nem rendelkezik a kelet-európai munkások szakértelmével és teherbírásával, ami elengedhetetlen a szektorban. A súlyos hiány pótlása érdekében a helyi vállalkozók külön engedélyek segítségével [repülő](#)- illetve buszjáratokat indítottak, annak érdekében, hogy a mezőgazdasági idénymunkások beutazását a határok lezárása ellenére is biztosíthassák. Az intézkedések ellenére ezt a hiányt egyelőre nem sikerült maradéktalanul pótolni.

A kialakult helyzet az európai mezőgazdasági és élelmiszeripari ellátólánc törékenységre világít rá. Úgy tűnik, hogy a kellő számú idénymunkás nélkül a nyugat-európai országok nem képesek megtermelni és előállítani az alapvető élelmiszereiket, valamint ellátni a hazai piacokat. Az élelmiszertermelés és élelmiszerellátottság, vagyis az önfenntartási képességük nagyon nagy mértékben függ a szabad munkaerő-áramlástól. Az élelmezés-biztonság stabilitásának ilyen szintű hiánya az európai közös agrár- és kohéziós politikák felértékelődéséhez is vezethet.

A Bizottság április 29-én fogja bemutatni a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretének legújabb tervezetét. A korábbi tervekben szereplő elképzelések szerint jelentős pénzügyi forrásokat vonnának meg az európai agrárpolitika szereplőitől. Az élelmiszerellátási lánc felértékelődése miatt elképzelhető, hogy a közös agrárpolitikával és kohéziós politikával összefüggő kiadások a vártnál kevésbé drasztikus csökkentését fogjuk tapasztalni.

2020.04.29. Máthé Réka Zsuzsánna